

Rakennusvalvonta / Lahden kaupunki

Viite: Lausuntopyyntö 27.8.2024

Asia: Rakennuslupa 398-2024-469, Annankatu 1, Lahti

Osoitteeseen Annankatu 1 on haettu rakennuslupaa asuinrakennuksen muutostöille sekä uuden autotallin rakentamiselle. Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää 25.7.2024 päivätyistä suunnitelmista (A. D. Arkkitehdit Oy) pyydettyä lausuntoaan seuraavaa.

Anttilanmäki on tiivis, mäelle vapaasti rakentunut 1900-luvun alun työläisasuntoalue. Se on sekä valtakunnallista (RKY 2009) että maakunnallista (MARY 2006) rakennettua kulttuuriympäristöä. Anttilanmäen asemakaava on hyväksytty vuonna 2011. Annankatu 1 asuinrakennusta koskee suojelumerkintä sr-5: ”Suojeltava asuinrakennus. Alkuperäistä asuinrakennusta ei saa purkaa. – -- Rakennusta laajentaessa sekä korjaus- ja muutostöissä on noudatettava rakennustapaohjeita. Rakennuksen alkuperäiseen tyyliin sopeutumattomat muutokset tulee korjata. Korjaustöissä julkisivujen ja vesikaton kulttuurihistoriallista ja rakennustaiteellista arvoa ei saa turmella.” Asemakaavaan liittyy sitova rakennustapaohje.

Asuinrakennukseen on esitetty korjaustoimenpiteissä muutoksia sisäänkäyntiin, mm. uusi ovi ja katos, sekä lapeikkunoita yläkerran huoneisiin pihan puolelle. Rakennustapaohjeessa sanotaan uusista ullakotiloihin tulevista ikkunoista seuraavaa: ”Uusien, ullakolle suunniteltavien kattolyhtyjen ja -luukkujen toteutus tulee tehdä vanhan rakennuksen ehdoilla kiinnittämällä huomiota niiden kokoon ja sijaintiin. Kattoikkunoita voi rakentaa korkeintaan kaksi kappaletta yhdelle lappeelle. -- -- Lappeen suuntaiset ikkunat ovat kiellettyjä.” Museo tulkitsee rakentamistapaohjetta siten, että nyt esitetyt ikkunat ovat sen vastaisia. Kattoikkunat tulee toteuttaa siroina lyhtyinä, esimerkiksi jatkamalla taitekaton korkeinta lapetta hieman ikkunan kohdalla. Julkisivuväriytyksen tulee noudattaa perinteisiä keltaisen tai okran sävyjä.

Uusi sisäänkäyntikatos ja ovi ovat liian koristeellisia vaatimattomalle työväenasuntoalueelle. Ne eivät sovi rakennuksen tyyliin. Museo katsoo, että katos on selkeintä toteuttaa yksinkertaisena metallisena katoksena, joka tuetaan rakennuksen seinien katoksen alapuolelta. Oven muoto ja koko huomioiden katos voi olla alueelle tyyppillisistä katoksista poiketen suora. Oven tulee olla yksinkertainen detaljeiltaan. Museo suosittelee vanhan oven korjaamista, mikäli mahdollista.

Asuinrakennuksen katon väriksi ja materiaaliksi mainitaan konesaumattu, musta pelti. Autotallin katon väriä ei suunnitelmissa ole määrätty, mutta sen materiaaliksi on mainittu konesaumattu sinkitty pelti. Rakentamistapaohjeessa todetaan, että ”Talousrakennuksen julkisivuverhoustyypin, värin sekä

katemateriaalin tulee myös poiketa päärakennuksesta. Talousrakennuksissa suositeltavin katevaihtoehto on kolmiorimahuopakate." Näin ollen museo esittää rakennuksissa käytettäväksi toisistaan eriäviä katemateriaaleja, asuinrakennuksessa sinkittyä peltiä, joka myöhemmin maalataan mustaksi, ja huopakatetta talousrakennukseen.

Suunniteltu talousrakennus on muutoin rakentamistapaohjeen mukainen ja myönteisellä tavalla yksinkertainen muodoltaan. Kapeahko rakennus vaikuttaa kuitenkin suhteessa korkealta, mitä piirroksessa esitetty nykyrakentamiselle tyypillinen perustusratkaisu lisää. Museo kannustaa tutkimaan mahdollisuuksia toteuttaa autotalli korkeudeltaan ja korkeusasemaltaan hieman matalampana.

Museo muistuttaa, että mikäli pihassa tehdään olennaisia muutoksia, on tontille laadittava asemakaavan mukaan pihasuunnitelma. Pihan luontaista vehreyttä sekä vanhaa kasvillisuutta on muutostöissä syytä vaalia.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
korjausrakentamisen asiantuntija	Tuula Pöyhiä
rakennustutkija	Roosa Ruotsalainen

Tiedoksi: Museovirasto, kaupunkikuva-arkkitehti Armi Patrikainen